

Eesti Muuseumiühing

arengukava 2018-2022

Detsember 2017

Missioon

Eesti Muuseumiühing toetab muuseumitöötajaid nende professionaalses arengus ja aitab seeläbi kujundada tugevat ja mitmekülgset muuseumimaastikku Eestis.

Missiooni elluviimiseks loob Eesti Muuseumiühing võimalusi pidevaks enesetäiendamiseks ja kogemuste vahetamiseks teiste muuseumitöötajatega nii Eestis kui ka rahvusvaheliselt, seisab ühiskonnas muuseumispetsialistide professiooni väärtustamise ja järelkasvu eest ning aitab kujundada muuseumispetsialistide toetavat ja ühtekuuluvustundel põhinevat võrgustikku.

Visioon

Eesti Muuseumiühing on muuseumivaldkonna arendus- ja kompetentsikeskus, mis on suunatud kõikidele muuseumivaldkonnas töötavatele spetsialistidele, kes soovivad olla kursis valdkonna arengutega ning panustada muuseumide tugevdamisse kõikjal Eestis.

Muuseumiühing on ühendus, mis koondab endas ärksamat osa Eesti muuseumispetsialistidest. Muuseumitöö kvaliteet ja muuseumide atraktiivsus põhineb töötajate professionaalsusel ja mitmekülgsusel, mistõttu toetame kogu kultuuripärandi valdkonna arengut läbi oskuste ja teadmiste vahendamise kõigile, sõltumata muuseumide asukohast, suuruselt või edukusest. Meie poolt korraldatud koolitused, töötoad, seminarid, õppevisiidid ja vahendatud erialane kirjandus on spetsialistide poolt hinnatud, neil tegevustel on praktiline väärtus ja tunnetatav kasutegur. Loomes eeldused selleks, et muuseumitöö parimad praktikad oleksid kättesaadavad kõikidele huvitatutele.

Muuseumiühing töötab selle nimel, et muuseumispetsialistide töö oleks ühiskonnas vääriliselt hinnatud, inimestele oleks tagatud korralik väljaõpe ja tänapäevased töötingimused.

Muuseumiühing on professionaalne organisatsioon, mille aktiivne tegevus toob valdkonnas endaga kaasa positiivseid muutusi. EMÜ võimaldab aktiivsetel liikmetel panustada nii organisatsiooni kui valdkonna arengusse. Teretulnud on liikmete initsiatiiv ja osalus EMÜ eesmärkide saavutamisel ja ürituste läbiviimisel. Oleme tunnustatud partnerid riigile ja omavalitsustele valdkonda puudutavate küsimuste lahendamisel, muuseumidele nende töötajatele täiendavate arenguvõimaluste pakkumisel ja valdkonna tutvustamisel ühiskonnas laiemalt.

Hetkeolukord

Ühingu kirjeldus

Eesti Muuseumiühing (EMÜ) on **traditsioonidega organisatsioon**. EMÜ asutati 1988. aastal eesmärgiga väärtustada kultuuripärandi säilitamise ja kaitsmisega tegelevate professionaalide tööd muuseumides. EMÜ liikmed on muuseumitöötajad, kes oma igapäevast tööd teevad riigi-, era- või avalik-õiguslikus muuseumis. 2017. aastal kuulub ühingusse **üle 400 liikme**. Ühingul on liikmekaart, mis annab võimaluse külastada paljusid Eesti muuseume tasuta.

EMÜ korraldab ja kureerib mitmeid muuseumivaldkonnas **traditsiooniliseks saanud sündmusi**, sh üle-eestilist Muuseumiööd, muuseumisõbra tiitli ja Eesti MuuseumiMeene Auhinna EMMA väljaandmist, Balti Museoloogiakooli, muuseumide festivali Narvas, samuti mitmeid temaatilisi koolitusi ja õppevisiite.

EMÜ annab välja ajakirja Muuseum ja **haldab Eesti Muuseumide Infokeskuse veebilehte** www.muuseum.ee, mis on kujunenud Eesti muuseumide teejuhiks.

EMÜ on kaasatud valdkonna eestkõnelejana Kultuuriministeriumi juures tegutsevatesse **komisjonidesse ning nõukogudesse**, sh

Muuseuminõukogusse ja muuseumide tegevustoetuste komisjoni. Lisaks kuulub EMÜ esindaja ka Eesti Kultuurkapitali Rahvakultuuri sihtkapitali ja Kultuuri kutsenõukogusse. Rahvusvahelisel tasandil ollakse NEMO (*Network of European Museum Organisations*) liige.

Ühingu tegevust korraldab **7-liikmeline juhatus**, mis on üldkoosoleku poolt ametisse nimetatud kolmeks aastaks. Lisaks on palgal osalise koormusega koordinaator, kelle ülesanne on aidata juhatusel tegeleda ühingu korralduslike küsimustega.

EMÜ **rahastamine on projektipõhine**. Toetust taotletakse kõikide oma tegevuste elluviimiseks. Organisatsiooni põhitegevuse finantseerimine toimub läbi Kultuuriministeriumi muuseumide arendamise programmist, samuti Eesti Kultuurkapitalist ja Hasartmängumaksu Nõukogust. Teatud projektide puhul on õnnestunud kaasata sponsoreid. Väike osa eelarvest saadakse liikmemaksudest.

Ühingu peamised tugevused

EMÜ olulisim tugevus on tema **liikmeskond**, mis on viimastel aastatel järjepidevalt suurenenud. Ühingusse on leidnud tee ka nooremad muuseumitöötajad, kellel on energiat ja soovi panustada valdkonna arengusse. Oma liikmete

kaudu on ühing esindatud kõikides Eesti piirkondades. Nende hulgas on spetsialiste erinevatest muuseumidest, nii suurematest kui ka väga väikestest, nii riigi-, kohaliku omavalitsuse- kui ka eramuuseumidest, mis tagab esinduslikkuse ja mitmekülgsuse.

Ühingu töö on paljuski korraldatud läbi **vabatahtlikkuse**. Ühest küljest on see väga oluline tugevus, kuna näitab inimeste valmisolekut ja huvi panustada oma aega ja energiat valdkonna hüvanguks. Teisalt tuleb arvestada sellega, et vabatahtlikkusega kaasneb killustatus ja kannatab tegevuse järjepidevus. Vabatahtlikkust tuleb ühingu tegevuses ka tulevikus soodustada ja kasutada, aga see ei saa asendada professionaalset juhtimist ja suuremate algatuste puhul korraldajate tasustamist.

Ühingu korraldatud ja kureeritud üritused, sh Muuseumiöö ja Eesti muuseumide festival Narvas, on hinnatud ja oodatud sündmused nii avalikkuse kui valdkonnas tegutsejate poolt.

Ühingut nähakse partnerite poolt **kaasarääkijana** valdkonna arengutes. EMÜ liikmeid on kaasatud oluliste muuseumi puudutavate küsimuste arutamisse, mis loob võimaluse seista muuseumitöötajate huvide eest ja pakkuda poliitikakujundajatele mitmekülgselt professionaalset hinnangut.

EMÜl on nii organisatsioonina kui oma liikmete kaudu kontakt **valdkonna võrgustikega**, mis

võimaldab vahendada Eestisse rahvusvahelisi arenguid ja trende ning samas tutvustada Eesti muuseumivaldkonna tegevusi välismaal.

Ühingu suurimad väljakutsed

Kuigi EMÜ on tegutsenud pikaajaliselt ja järjepidevalt, on ühingu **tegevuse eesmärk ja missioon** valdkonnas ja ühiskonnas aegade muutumisel jäänud ebaselgeks. Oma liikmete poolt ühiselt sõnastatud missiooni ja eesmärkide seadmine järgmisteks aastateks oli üks 2017. aastal läbiviidud arengukava uuendamise eesmärgiks. Enda **selge positsioneerimine** muuseumivaldkonnas ja ühiskonnas tervikuna on eeldus edukaks tegevuseks.

Kultuuriministerium on seni näinud ühingut peamiselt muuseumitöötajate esindaja ja eksperdina, mistõttu on EMÜ esindajaid kaasatud riiklike nõukogude ja komisjonide töösse. Samas ei ole riik senini tunnetanud EMÜ kui valdkondliku arendus- ja kompetentsikeskuse potentsiaali, mistõttu on riiklik **tegevustoetus projektipõhine** ja sedavõrd tagasihoidlik, et see ei võimalda organisatsiooni põhieesmärke täita. Samuti ei võimalda senine rahastamise maht tagada organisatsiooni professionaalset juhtimist ega koolituste ja teiste arendustegevuste kestlikku korraldamist.

Finantseerimise heitlikkus ja vähesus tekitavad terve rea järgmisi probleeme. Näiteks ei ole ühingul võimalik osaleda vajalikus mahus

rahvusvahelises koostöös, pakkuda piisava kvaliteedi ja regulaarsusega informatsiooni, anda välja erialast kirjandust ja juhendmaterjale jpm. Organisatsioonil on piiratud vahendid tegelemaks kommunikatsiooni ja tutvustamisega, et jõuda veelgi suurema hulga muuseumitöötajateni.

Kuna **muuseumitöötajate palk** on valdavalt väga madal, takistab see paljudel osavõttu ühingu pakutavatest tegevustest. Seetõttu hoitakse liikmemaksu madalal, kuid seeläbi ei ole ühingul võimalik teenida projektide omafinantseeringuks vajalikke vahendeid.

Ühingu tööd enim mõjutavad tegurid

Eesti muuseumidel läheb väga hästi. Paljud muuseumid on saanud viimastel aastatel olulisi **investeeringuid**, valminud on mitmed uusehitised, uuenenud on muuseumide väljapanekud. 2016. aastal külastati Eesti muuseume **3,5 miljonit korda**, mis on 6% enam kui aasta varem. Eesti on Euroopas muuseumis käimiste arvu poolest elaniku kohta endiselt Islandi järel teisel kohal. Ligi 18% on tõusnud ka alla 9-aastaste laste külastuste arv, neid käis 2016. aastal muuseumis 277 000. (Eesti Statistika Kvartalikirjeldus 2-2017) Samas pole kõikide muuseumide olukord võrreldav. Kui suuremad ja edukamad muuseumid suudavad pakkuda oma töötajatele konkurentsivõimelisemaid tingimusi, siis **väiksemate muuseumide puhul on võimalused oluliselt tagasihoidlikumad**, sh

võimalused pakkuda töötajatele arenguvõimalusi.

21. sajandi **muuseumid on nii Eestis kui maailmas kiiresti muutumas**. Pidevalt arenevad infotehnoloogilised võimalused, lisanduvad uued võimalused museaalide uurimiseks, pikaajaliseks säilitamiseks ja teadmiste vahendamiseks, muutuvad külastajate ootused muuseumide pakutavatele teenustele. See aga **eeldab täiendavate oskuste ja teadmiste vahendamist** muuseumides töötavatele spetsialistidele.

Kõike seda on võimalik ellu viia vaid eri koostööpartnerite ühistöös, sh riik, kohalikud omavalitsused, muuseumid, õppeasutused, kodanikuühendused ja erasektor. Eriti oluline on, et muuseumid näeksid EMÜs olulist **koostööpartnerit**, kes aitab neil saavutada paremaid tulemusi ja populariseerida muuseumivaldkonda tervikuna. Muuseumid peaksid igakülgsest soodustama oma **töötajate liikmelisust** EMÜs ja nende osavõttu ühingu korraldatavatest sündmustest ja koolitustest, võimaldama ühingu liikmetel enesetäiendamise eesmärgil liikmekaardi alusel külastada tasuta muuseume ning jagama oma häid praktikaid spetsialistidega teistest muuseumidest.

Kultuurivaldkonna organisatsioonidel on tekkinud mitmeid täiendavaid finantseerimise võimalusi, sh osalemine **piiriülestes Euroopa programmides** (nt Loov Euroopa), mis aga eeldab aktiivset rahvusvahelist koostööd ja

omafinantseerimise võimaluste olemasolu.
Samuti on edukate projektide kirjutamise

eelduseks koostööpartnerite olemasolu ja heade
projektikirjutajate kaasamine.

Strateegilised eesmärgid

1. EMÜ on muuseumispetsialistide arendus- ja kompetentsikeskus.

Ühingu missioon ja eesmärk on toetada Eesti muuseumitöötajate igakülgset professionaalset arengut. Mitte kõikidele muuseumides töötavatele inimestele pole kvaliteetsed koolitused ja enesetäiendamise võimalused võrdselt kättesaadavad, seetõttu seisab ühing selle eest, et tagada spetsialistidele võimalus saada osa Eesti ja muu maailma muuseumivaldkonna arengutest ja headest praktikatest. EMÜ korraldab ja vahendab koolitusi, töötubasid, seminare ja õppevisiite, innustab kolleegilt-kolleegile kogemuste ja teadmiste vahetust, korraldab erialase kirjanduse ja juhendmaterjalide väljaandmist ja tutvustamist, aitab alustavatel spetsialistidel baasteadmiste pakkumise kaudu muuseumimaastikul paremini orienteeruda.

2. EMÜ on usaldusväärne ja tõhus partner muuseumivaldkonna arendamisel ja populariseerimisel ning muuseumispetsialisti töö väärtustamisel ühiskonnas.

Ühingu tegevus panustab otseselt muuseumivaldkonna arendamisse Eestis. Ühingu hallatav veebikeskkond on teejuht kõikide Eesti muuseumide juurde. Korraldatavad sündmused ja projektid aitavad kaasa muuseumide populariseerimisele ja tutvustamisele ühiskonnas. EMÜ räägib kaasa muuseumi puudutava seadusandluse kujundamisel ja riiklike algatuse läbiviimisel, ühingul on muuseumi puudutava suhtes oma arvamus ja ollakse valmis seda arvamust partnerite ja avalikkusega jagama. Ühingu eesmärk on muuseumitöötajate väärtustamine,

tagamaks uute spetsialistide järelkasvu. Seisame selle eest, et muuseumis töötamine oleks mainekas ja võimalusi loov.

3. EMÜ on professionaalselt juhitud ja tulemusi saavutav organisatsioon.

Arengukavas püsitatud eesmärkide elluviimiseks peab ühing tegutsema professionaalsetel alustel. EMÜ finantseerimine on tagatud läbi mitmeaastase riikliku tegevustoetuse ja kindlustunde valdkondlikult oluliste sündmuste läbiviimise toetamise. Ühingu tegevus on nähtav ja tunnetatav, mistõttu liikmed on huvitatud aktiivselt panustama, seda nii läbi juhtorganite töös osalemise, projektijuhtimise kui ka vabatahtlikena kaasalöömise. Ühingul on kontor koos palgaliste töötajatega, mis tagab elluviidavate tegevuste kvaliteedi ja pideva suhtluse nii oma liikmeskonnaga kui ka partneritega.

Tegevusplaan

1. EMÜ ON MUUSEUMISPETSIALISTIDE ARENDUS- JA KOMPETENTSIKESKUS.

Mõõdikud aastaks 2022:

- > Ühingu korraldatud sündmustel ja koolitustel osalejate arv aastas: 400 (2018), 500 (2019), 600 (2019).
- > Ühing korraldab (või osaleb ühe korraldajana) vähemalt 12 sündmust, koolitust või muud tegevust aastas.
- > Ühing avaldab aastas 3 temaatilist väljaannet või publikatsiooni.
- > Välkloengute sarjas on läbi viidud 8 loengut teemadel arhitektuur, poliitika, kirjastamine, loomemajandus, meedia, disain, muinsuskaitse ja semiootika (2018-2019).

1.1. EMÜ annab koostöös partneritega välja metoodilisi museoloogia-alaseid trükiseid ning veebiväljaandeid.

1.2. EMÜ korraldab perioodiliselt koostöös partneritega erialaseid koolitusi ja sündmusi muuseumitöö erinevates valdkondades lähtuvalt EMÜ aastateemast (aastateemade täpne loetelu lepitakse kokku aasta varem, alljärgnevalt toodud esialgne loetelu prioriteetsetest teemadest):

2018 Lähiajalugu ja muuseum

2019 Muuseumiharidus

2020 Disainijuhtimine muuseumis

2021 Tehnoloogia ja muuseum

1.3. Algatatud on Creativity Labi ja EMÜ koolitusprogramm „Tuleviku tõusvad tähed“ (tööpealkiri). Rahastuse leidmisel alustab 2018. aasta teisel poolel kursusega esimene grupp õpihuvilisi muuseumitöötajaid. Koolitusprogrammi eesmärk on valmistada süstemaatiliselt ette laia silmaringiga muuseumivaldkonna tulevikujuhte.

- 1.4. EMÜ korraldab iga-aastast Narva festivali, mis on pühendatud ühele olulisele teemale kaasaegses museoloogias (lähtuvalt EMÜ aastateemast).
- 1.5. EMÜ algatab ja viib läbi välkloengute sarja „Muuseum +” (tööpealkiri) aastal 2018 ja 2019 erinevates Eesti muuseumides, viies kokku muuseumi valdkonna teiste eluvaldkondadega.
- 1.6. Uusi teooriaid ning ideid edastatakse perioodiliselt ajakirja Muuseum kaudu. Ajakirja viimine veebiplatvormile lugejaskonna laiendamiseks. Ajakirja väljaandmise kaasatakse ka olulisema koostööpartnerina ICOM Eesti. Eesti muuseumide kahe-aastaraamatu ilmumine trükiväljaandena kord kahe aasta jooksul koostöös Kultuuriministeeriumi ja ICOM Eestiga.
- 1.7. EMÜ panustab igal suvel toimuva Balti museoloogiakooli korraldamisse.
- 1.8. EMÜ jagab oma liikmetega häid praktikaid välisriikidest, seda kas õppereiside korraldamise kaudu välisriikidesse, tutvumaks sealsete muuseumidega, või rahvusvaheliste ekspertide koolituste ja esinemiste korraldamisega Eestis.

2. EMÜ ON USALDUSVÄÄRNE JA TÕHUS PARTNER MUUSEUMIVALDKONNA ARENDAMISEL JA POPULARISEERIMISEL NING MUUSEUMISPETSIALISTI TÖÖ VÄÄRTUSTAMISEL ÜHISKONNAS.

Möödikud aastaks 2022:

- > Kodulehe külastajate arv on kasvanud vähemalt 25% võrreldes 2017. aastaga
- > Osalemine töögruppides – 1 EMÜ liige on Kulka rahvakultuuri sihtkapitalis, EMÜ juhatuse esimees osaleb Muuseuminõukogu töös, EMÜ volitatud esindaja on valitud igasse Muuseumide Aastaauhindade komisjoni
- > NEMO aastakonverents Eestis aastal 2019 on koostöös Eesti Rahva Muuseumiga ja teiste institutsioonidega läbi viidud
- > Muuseumiööst võtab osa 200 mäluasutust, külastajate arv stabiilselt 110 000 külastuse juures.

- 2.1. Muuseumitöötajate huvide eest seismine (muuseumitöötajate väärtustamine, töökeskkond, soodustused jm) erialaorganisatsioonides esindatuse (Muuseuminõukogu), koostöölepingute ning ühiskondliku debati kaudu.
- 2.2. Eesti muuseumide tegevusi hõlmava interaktiivse veebikeskkonna www.muuseum.ee uuendatud versiooni arendamine keskkonna ajakohastamiseks eri meediaplattformidel. EMÜ tegevuse kajastamine aktiivselt sotsiaalmeedia kanalites.
- 2.3. Aktiivne meediatöö Eesti muuseumide ja ühingu tegevuste kajastamisel.
- 2.4. EMÜ korraldab igal kevadel Eesti suurima muuseumiürituse Muuseumiöö
- 2.5. EMÜ annab 2019. aastal välja uue muuseumide teatmiku ja kaardi nii trüki- kui ka elektroonilises vormis (seotud mh ka uue veebilehega).
- 2.6. Aktiivsem koostöö teiste mäluasutustega ning erialaste koostöövõrgustikega Eestis ja Põhja-Euroopas nii tegevuste koordineerimise kui ka ühisürituste korraldamise eesmärgil. Osalemine rahvusvahelistes erialaorganisatsioonides ja -võrgustikes (NEMO, ICOM).
- 2.7. EMÜ loob tihedamad sidemed ICOM Eestiga, et üheskoos panustada muuseumimaastiku edendamisele.

3. EMÜ ON PROFESSIONAALSELT JUHITUD JA TULEMUSI SAAVUTAV ORGANISATSIOON.

Mõõdikud aastaks 2022:

- > Finantsvõimekus tegevuste elluviimiseks ja omaosaluse katmiseks projektides osalemiseks on suurenenud
- > EMÜ tegevusse on kaasatud laiem ring muuseumitöötajaid ja moodustatud muuseumijuhtide ümarlaud. Ümarlaud on käinud koos kaks korda aastas.
- > EMÜ visuaalne identiteet on uuendatud 2019. aastal

- 3.1. Kokkuleppe saavutamine Kultuuriministeeriumiga pikaajalise tegevustoetuse ja riiklikult oluliste sündmuste rahastamise osas.
- 3.2. Täiskohaga palgalise tegevjuhi ametikoha sisseseadmine ja projektijuhtide tasustamine vastavalt projektide eelarvele.
- 3.3. Muuseumijuhtide ümarlaua moodustamine EMÜ nõustamiseks ja paremate tulemuste saavutamiseks valdkonna arendajana. Kaasatud on vähemalt kümme Eesti muuseumijuhti.
- 3.4. EMÜ juhatuse liikmed on koolitatud MTÜ juhtimise valdkonnas.
- 3.5. EMÜ visuaalse identiteedi uuendamine ja tutvustavate materjalide loomine.
- 3.6. Kord aastas toimuv EMÜ täiskogu on läbi viidud.